

Mikaelidagen, text: Mark 10:13–16.

13 Man bar fram små barn till Jesus för att han skulle röra vid dem. Men lärjungarna visade bort dem. 14 När Jesus såg det, blev han upprörd och sade till dem: "Låt barnen komma till mig och hindra dem inte, för Guds rike tillhör sådana som de. 15 Jag säger er sanningen: Den som inte tar emot Guds rike som ett barn kommer aldrig dit in." 16 Och han tog upp dem i famnen och lade händerna på dem och välsignade dem.

Herre, helga oss i sanningen. Ditt ord är sanning. Amen.

Dagens tema är *Änglarna och barnen*. Texten talar inte om änglarna, så dem får vi spara till ett annat år. Den här texten tar upp barnens situation i Guds rike. Vi ska dela upp predikan i tre ämnen:

1. Barnens storhet i Guds rike
2. De storas förakt för de små
3. Barnen och dopet

1. Barnens storhet i Guds rike

Vi ska först lägga märke till att Markus beskriver de barn som kom till Jesus som "små barn". I den grekiska grundtexten står det ett ord som rentav betyder spädbarn. Det visas också av att Folkbibeln använder översättningen *bar fram* dem. Ordet kan också betyda att föra fram, och används bland annat när man bär fram offer till Gud. Men här är det tydligt att barnen inte kom själva. De var beroende av att någon bar dem eller förde dem till Jesus.

Vi kan jämföra med en parallelltext från Matt 18, där lärjungarna frågar Jesus vem som är störst i himmelriket. De väntar sig troligen att Jesus ska peka på någon som har utrett mycket i Guds rike. Kanske väntar de sig att Jesus ska utnämna en ledare i lärjungaskaran. Desto mer förvånade måste de ha blivit då Jesus kallar till sig ett barn. Och han förklarar (Matt 18:3–4):

Om ni inte omvänder er och blir som barnen kommer ni inte in i himmelriket. Den som ödmjukar sig som det här barnet, han är den störste i himmelriket.

Vad är det som gör att just ett litet barn kan sägas vara den störste i Guds rike?

Det har att göra med den rätta inställningen till oss själva. En vuxen som är mitt i sin karriär är mån om att ha en fin meritlista, det som vi med en förkortning från latinets kallar "CV". När vi söker ett jobb lägger vi fram vår CV och hoppas den ska övertyga arbetsgivaren om att vi har tillräckliga meriter för att få jobbet. På samma sätt är det naturligt för en människa att lägga fram sin CV inför Gud och hoppas på att han ska tycka den är fin. Vi kanske rentav hoppas att Gud ska tycka att den är så bra att han förklarar oss värdiga att vara hans lärjungar och ger oss biljett till himlen.

Men vad kan då det lilla barnet visa upp? Det har inte gått i skola, det har inte haft något arbete så att det skulle kunna visa upp arbetsintyg. Om man frågar föräldrarna så kanske de måste medge att barnet ofta har varit olydigt. Det har använt sig av ordet NEJ ganska ofta, det har inte velat göra så som föräldrarna har sagt. I sandlådan har det knyckt leksaker av sina lekkamrater och kastat sand omkring sig.

Ännu sämre meriter har spädbarnet. Det har hållit sina föräldrar vakna om nätterna. Det hindrar föräldrarna från att resa som de vill och mamman förhindras av amningen att vara i jobb som skulle ge henne möjligheter att gå vidare i sin karriär och förverkliga sig själv.

Nej, vi hittar inga sådana fina meriter hos det lilla barnet som skulle göra det värt att kallas störst i himmelriket. Att Jesus ändå gör det har inget att göra med barnets egna meriter. Det handlar i stället om att barnet *tar emot* den välsignelse som Jesus ger det.

Här kommer vi in på det som är grundläggande för den kristna tron i relationer till alla andra religioner. Religionerna kännetecknas av människans strävan att komma till Gud, att finna Guds nåd och ynnest. Den grundläggande riktningen är från oss uppåt, från människan till Gud. För att nå dit använder religionerna sig av goda gärningar, som offer, meditation, kroppsövningar osv.

Kristendomen säger att allt sådant är värdeöst, ja, rentav farligt, eftersom allt som vi gör är behäftat med synd. Därmed väcker det

Guds vrede. Försöker vi komma med något vi själva har inför honom möts vi av vrede och fördömelse.

Kristendomen talar i stället om att Gud söker upp oss. Han kommer till oss och drar oss upp ur fördärvets grop, ur den djupa dyn, som David beskriver det i psalm 40. Då frågar han inte efter våra ansträngningar eller våra meriter. Han ser till den som är betryckt och är ödmjuk, som själv saknar all kraft.

Och det är just här som barnet passar så bra in. För just barnet är det bästa exemplet på en som inte har någon egen kraft. Det saknar all egen förmåga att utverka Guds välvilja. Det har inte ens förmågan att på egen hand komma till Jesus.

Därför säger Jesus att just det lilla barnet är det rätta exemplet på en lärjunge. Just barnet är sådant som Guds rike är till för – Guds rike är till för de små och svaga.

2. De storas förakt för de små

Tyvärr måste vi också konstatera att de vuxna inte förstår det här. Redan Jesu lärjungar visade bort dem som kom till honom med sina små barn. Varför ska dessa små, som inte begriper något, uppta Mästarens tid och krafter?

Det är inbyggt i vår mänskliga tanke att det är när vi gör något själva som vi får något värde. Det syns bra i en av vår tids mest uppskattade visor, som har förutsättningar att komma med i en kommande psalmbok. Det är Astrid Lindgrens *Fattig bonddräng*. Drängen sliter och knogar på veckan igenom och vill vila och förlusta sig under veckoslutet. Men han vet att Gud en dag ska ställa honom till svars. Han är medveten om sina svagheter och att han inte har levt så som Gud vill. Men då han står vid himlens port klär Gud ändå på honom en skinnande vit dräkt. Och som orsak framhålls det som bonddrängen har gjort: hans slit och möda. "Därför får du nu vila ut, därför får du vara mig när", skulle Gud säga enligt Astrid Lindgrens visa.

Hur skulle ett barn klara sig i samma situation? Vilken möda och vilket uppoffrande arbete kan barnet visa på? Jesus visar på det rakt motsatta: det är just barnet som inte har någon

merit av slit och möda som har den egenskapen som Gud förväntar sig. Den egenskapen är att barnet är fullständigt utan egna meriter och behöver vila i en annans armar. Det måste förlita sig på en annans beskydd.

När lärjungarna visar bort barnen är det i princip det samma som när präster och andra meriterade vuxna visar bort Jesus som den enda vägen till himlen. De förkastar Jesu ställföreträdande gottgörelse som det enda som kan vinna åt oss kläder som kan täcka över våra synder. Det är samma sak när man hävdar att alla blir frälsta, oberoende av vad vi tror på eller hur vi lever. Så har hävdats bland annat av den svenske clownen och hedersdoktorn Jonas Gardell. Ingen kommer till Fadern utom genom Jesus.

Ofta sker förnekelsen på ett försåtligare sätt. Ett sådant är att man tillskriver Jesus det mesta av frälsningen, men förväntar sig att vi människor ska göra något också. Detta "också" kan vara en överlåtelsebön, att vi öppnar vår hjärtedörr, eftersom det brukar sägas att Jesus inte förmår öppna den när han står utanför och klappar, om vi inte öppnar från insidan. Sådant brukar man i teologin kalla synergism – samverkan med Gud i omvändelsen.

Kort sagt: allt som strävar att lägga något till det som Jesus har gjort är det samma som att förakta Guds nåd i Kristus. Det är att förakta Guds väg. Gud ser inte till det starka, utan han vill upphöja dem som inte har någon egen kraft alls. Herren säger genom Jesaja (Jes 66:2):

Jag ser till den som är betryckt och har en förkrossad ande, som fruktar mitt ord.

Och Paulus förklarar orsaken i 1 Kor 1:28–29:

Det som för världen var obetydligt och föraktat och inte fanns till, det utvalde Gud för att tillintetgöra det som fanns till, för att ingen människa ska berömma sig inför Gud.

En sak till: Det mest obetydliga och föraktade i dag är de ofödda barnen. Man menar att de inte ens är människor och att man därför kan ta livet av dem om de inte passar in i ens liv. Men Bibeln talar om att Gud har sett oss redan ännu vi var födda (Ps 139:16):

Dina ögon såg mig när jag bara var ett foster.

Föraktet för de små, och föraktet för den barnsliga tron har följt kristna genom alla tider. De som håller sig till Guds ord har ansetts dåraktiga, de som inte anpassar sig efter tidens sätt att tänka föraktas. Men du ska glädja dig om världen och den falska kyrkan föraktar dig för att du håller fast vid Guds ord som kommer med det otidsenliga och anstötliga talet om att Jesu blod renar oss från alla våra synder. Att tro så är en barnatrygghet, låt vara att den väcker löje och förakt, men det är det enda som bär in i himlen. Allt annat leder till sist till evig förtappelse, tillsammans med djävulen som har hittat på allt för att lura Guds älskade barn över till sig.

3. Barnen och dopet

Slutligen ska vi ännu återvända till frågan om barndopet. Den kände Göteborgsbiskopen Bo Giertz fick en gång frågan om han kan bevisa att barndopet är bibliskt. Han svarade att han inte kan göra det med ett bibelställe, men nog med två.

Det ena stället är just det som vi har i vår text:

Den som inte tar emot Guds rike som ett barn kommer aldrig dit in.

Det andra stället finns i Joh 3:5, där Jesus i sitt samtal med Nikodemus säger:

Den som inte blir född av vatten och Ande kan inte komma in i Guds rike.

Sammanställer vi de här båda orden av Jesus ser vi, att det finns en parallell mellan att ta emot Guds rike som ett barn och att bli född av vatten och Ande. Båda är nödvändiga för att komma in i Guds rike. Därför är det inte vuxendopet som är det bästa uttrycket för Guds vilja, utan just barndopet, för där om någonstans tar man emot Guds rike som ett barn. Där har man ingenting att hänvisa till av egna meriter. Där bärs man fram, där vilar man i en annans beskydd.

Nu kan man få höra en sådan tolkning av Jesu ord i Joh 3 som att vattnet skulle vara en symbol för Anden och inte alls handla om dopet. Då skulle Jesus säga: "Den som inte blir född

av Ande och Ande." Men orsaken att man omtolkar så är att man vill kunna säga, att det är den som bekänner sin tro som är värdig att komma in i Guds rike, alltså en vuxen som gör ett eget beslut. Men det är ju just det som Jesus motsäger i vår text! Där säger han att det är det lilla barnet som har de rätta förutsättningarna. Det är för dem som Guds rike finns. Det utesluter att det ska grundas på något som människan själv presterar.

Det är också viktigt att notera det som Jesus vidare säger till Nikodemus:

Det som är fött av köttet är kött, och det som är fött av Anden är ande.

Varje människa är fött av köttet, genom den naturliga födelsen, också det lilla barnet. Det räcker inte för Guds rike, för där behövs en ny födelse, en födelse ovanifrån, av vatten och Ande. Att vara född av köttet är nämligen det samma som att vara syndig, oren. Och inget orent ska komma in i Guds rike. Därför kan inte heller ett litet barn komma in i Guds rike om det inte blir fött på nytt av Anden.

Det här är en väldig tröst för oss som är döpta i tidig ålder, innan vi kunde bestämma det själva. Vi har blivit föremål för Guds ofattbara nåd innan vi kunde göra det minsta för att medverka själva. Vi får lita på att det som Gud har gjort, det håller. Vi skulle aldrig kunna vara fullt vissa om att det håller om vi måste bygga på något som vi själva har gjort.

Förbli där! Försök inte bli andlig mogen och komma med något tillägg, *Jesus plus* något, för då går det galet. Men håll dig fast vid Jesus, när han en gång tagit dig i sin famn. Var ivrig att låta honom undervisa dig.

Bön: Käre himmelske Far! Tack för att du tog mig till ditt barn innan jag själv kunde bestämma mig för det. Tack för att välsignelsen också gäller våra små. Låt dina änglar vaka över mig och mina kära så att vi alltid får vara hos dig, för Jesu skull. Amen.